

Gezamenlijk melk leveren

Tekst en foto's: Judith Waninge

Een beter rendement behalen met de productie van biologische geitenmelk. Dat is wat de 23 leden van de Organic Goatmilk Organisation (OGC) uit heel Nederland en België bindt en de reden om gezamenlijk melk af te zetten. Er is momenteel meer vraag dan aanbod van melk, aldus OGC-voorzitter Gerrit Verhoeven.

De markt voor biologische geitenmelkproducten ziet er gunstig uit, vertelt geitenhouder en OGC-voorzitter Gerrit Verhoeven in Biezenmortel. Sinds drie jaar leveren de 23 leden van OGC de melk gezamenlijk aan de verwerkers. "We kunnen als coöperatie een hogere melkprijs bedingen omdat we melk op maat kunnen aanbieden. Afnemers kunnen efficiënter de melk verwerken als ze volle kaasbakken hebben. De melkprijs wordt vooraf afgesproken, zodat leveranciers en afnemers weten waar ze aan toe zijn. Voordat we gezamenlijk de melkafzet regelden leverden de leden melkgeitenhouders aan zeven verschillende verwerkers met een schommelende melkprijs. Nu leveren we aan twintig verschillende verwerkers. Dat is zeker qua risicospreiding een voordeel. Ook is de vraag naar onze melk toegenomen. We hebben momenteel zelfs melk tekort", vertelt Verhoeven. De coöpera-

tie heeft hierdoor ruimte voor een aantal nieuwe leden of groei van bestaande leden. Kan iedereen zomaar omschakelen? Verhoeven vertelt dat de OGC nieuwe leden intensief wil begeleiden bij het omschakelproces naar biologisch. De omschakelperiode voor gangbare grond duurt twee jaar, maar in de praktijk kan na één jaar al melk voor de biologische markt geleverd worden.

Coöperatie

De kracht van de samenwerking binnen de coöperatie ligt in het 'boerenbestuur': mensen die de sector kennen en met passie de producten kunnen vermarkten, vertelt Verhoeven. De zeven bestuursleden zijn dan ook allemaal actief melkgeitenhouder. Op de vraag waarom gekozen is voor een coöperatie en niet voor een andere samenwerkingsvorm, antwoordt de OGC-voorzitter dat een coöperatie de beste manier van samenwerking is, waarbij het geld bij de leden blijft en iedereen verantwoordelijk is. Dat houdt het bestuur scherp. Vanuit de coöperatie is een gezamenlijk paratbc onderzoek uitgevoerd, nadat vanuit de leden problemen waren gesignaleerd. Paratbc kan naast een verminderde productie veel uitval opleveren. Met het paratbc-onderzoek, wat gefinancierd is door de coöperatie heeft elk bedrijf inzage gekregen over de huidige paratbc – status en hier actie op kunnen ondernemen.

Samenwerkingen

Een coöperatie heeft meer mogelijkheden om de afzet te promoten dan een individuele geitenhouder. Zo hebben de biologische melkgeitenhouders onlangs de actie 'Geef een geit' op touw gezet in samenwerking met winkelketen EkoPlaza en ontwikkelingsorganisatie Oxfam Novib (zie pagina 4). Verhoeven geeft aan dat hij zelf wel heil ziet in samenwerkingen zoals samen geiten opfokken of het inkopen van voer en stro. Deze vormen van samenwerkingen moeten dan wel via een aparte bv of coöperatie. De nieuwe activiteiten mogen geen invloed hebben op de melkafzet, vindt hij.

Anton en Ingrid van der Bruggen houden in Tilburg 600 biologische melkgeiten en 200 geiten in opfok. Het werk op het bedrijf doen ze samen met hulpboeren van Novafarm. Ze leveren hun melk aan de Organic Goatmilk Cooperation (OGC) sinds de oprichting van de coöperatie in 2009.

Anton en Ingrid van der Bruggen zijn tevreden over de vaste melkprijs van OGC.

Voordat ze lid werden van de OGC leverden Anton en Ingrid van der Bruggen de melk aan Rouveen Kaasspecialiteiten. "We waren niet ontevreden over de afname van de melk, maar wel over de melkprijs", vertelt Anton van der Bruggen. "Er waren veel prijsschommelingen en vooral in de zomer daalde de melkprijs flink, terwijl wij als biologische geitenhouders het idee hadden dat er voldoende vraag naar melk was." Dit was voor de ondernemers voldoende reden om na te denken over een ander afzetkanaal. Tijdens een bijeenkomst van een studieclub van zeven biologische geitenhouders, waar ook Van der Bruggen deel van uitmaakt, werd het idee om gezamenlijk melk af te zetten geboren. Ingrid heeft vanaf de oprichting van de OGC twee jaar het secretariaat van de coöperatie onder haar hoede gehad. De Van der Bruggens zijn zeer tevreden over de huidige manier van melkafzet met een jaarlijkse constante melkprijs. "We hebben een boerenbestuur dat voor onze melk een meerwaarde kan creëren en een goede

melkprijs. De constante en goede melkprijs geeft ons de ruimte om weer wat te investeren." Onlangs is er geïnvesteerd in een nieuwe melkstal, een carrousel, met een nieuwe wachtruimte.

Samenwerking

Niet alleen op het gebied van melkafzet werken Anton en Ingrid van der Bruggen samen. Met een Belgische rundveehouder hebben de melkgeitenhouders afspraken gemaakt over de afname van grasklaver en graan. Helaas mag de mest nog niet retour naar België, maar zodra dit wettelijk is toegestaan, gaat de geitenmest zo snel mogelijk richting deze rundveehouder. Hier stoppen de samenwerkingsinitiatieven nog niet. De Van der Bruggens onderhouden samen met zeven andere boeren 234 hectare natuur van Staatsbosbeheer. De boeren – vijf rundveehouders, een vleesveehouder, een varkenshouder en een geitenhouder, vier biologisch en vier gangbaar – hebben een gezamenlijk doel: het beheren van natuur. Vanaf juli hebben 200 lammeren in

het natuurgebied gelopen en de positieve reacties van de wandelaars gaven veel voldoening. Van het hooi en stro van het natuurland krijgt ieder een deel. Het hooi en stro gebruiken de geitenhouders om de pot te strooien. Het strooien wordt gedaan door de hulpboeren: verslaafden en ex-verslaafden die vier dagen per week helpen op het bedrijf. Anton en Ingrid van der Bruggen zien veel voordelen in samenwerking, maar niet ten koste van alles. Voor stro bijvoorbeeld blijven ze bij hun huidige leverancier die tevens hun mechanisatiebedrijf is en altijd op korte termijn de trekker kan maken. Een goede relatie met leveranciers en afnemers vinden de geitenhouders ook belangrijk voor de continuïteit. De OGC zou volgens hen niet te hard moeten groeien om een goede melkprijs te kunnen behouden. "Laten we als sector eerst maar eens een buffer opbouwen om alle kosten te kunnen betalen." ✓

Gerrit Verhoeven, voorzitter van de OGC, wil meerwaarde creëren voor de biologische melk.